

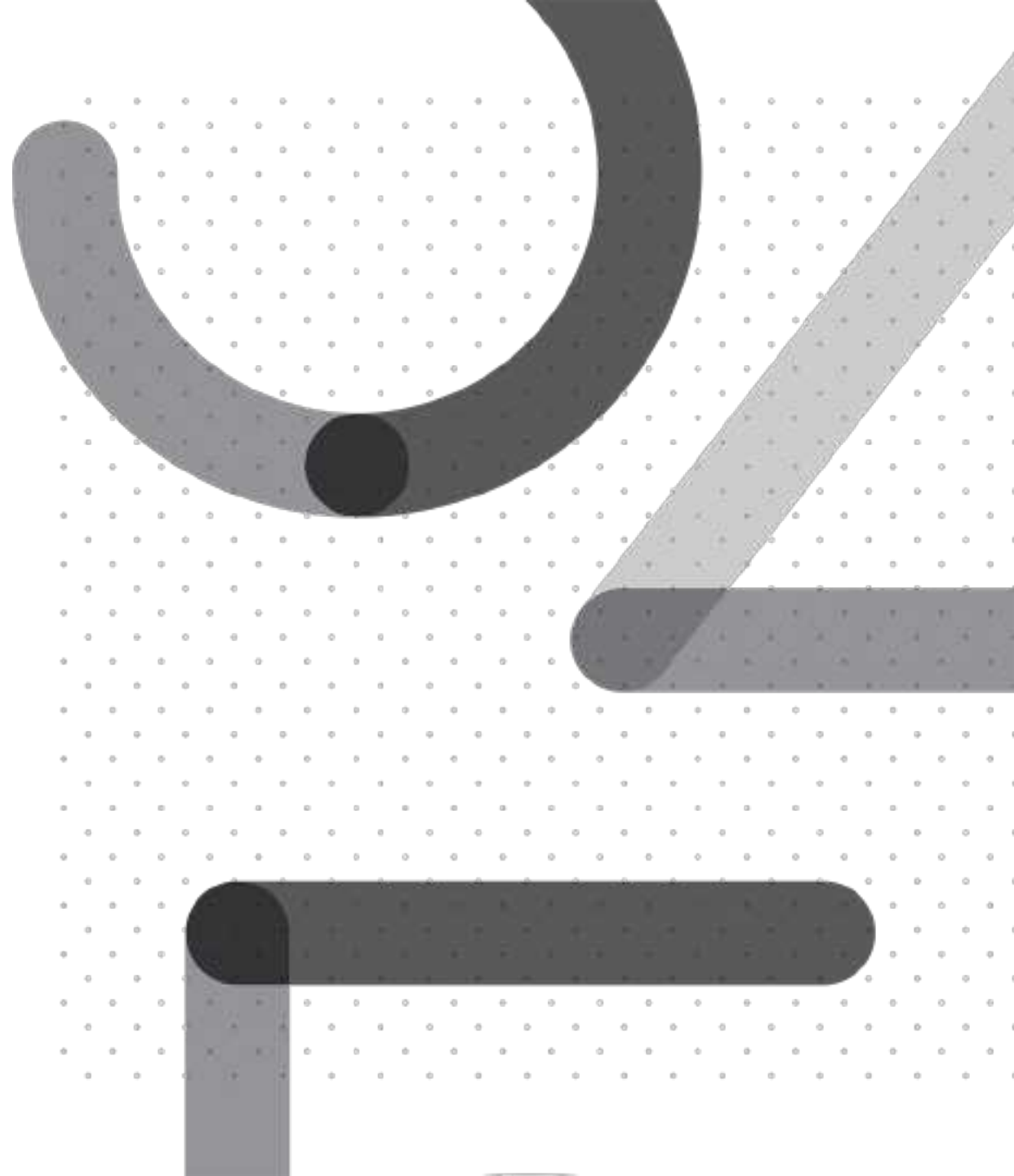
Innovative anskaffelsesprosesser

– sammen om å løse utfordringene i vannbransjen

Cecilie Møller Endresen, LUP

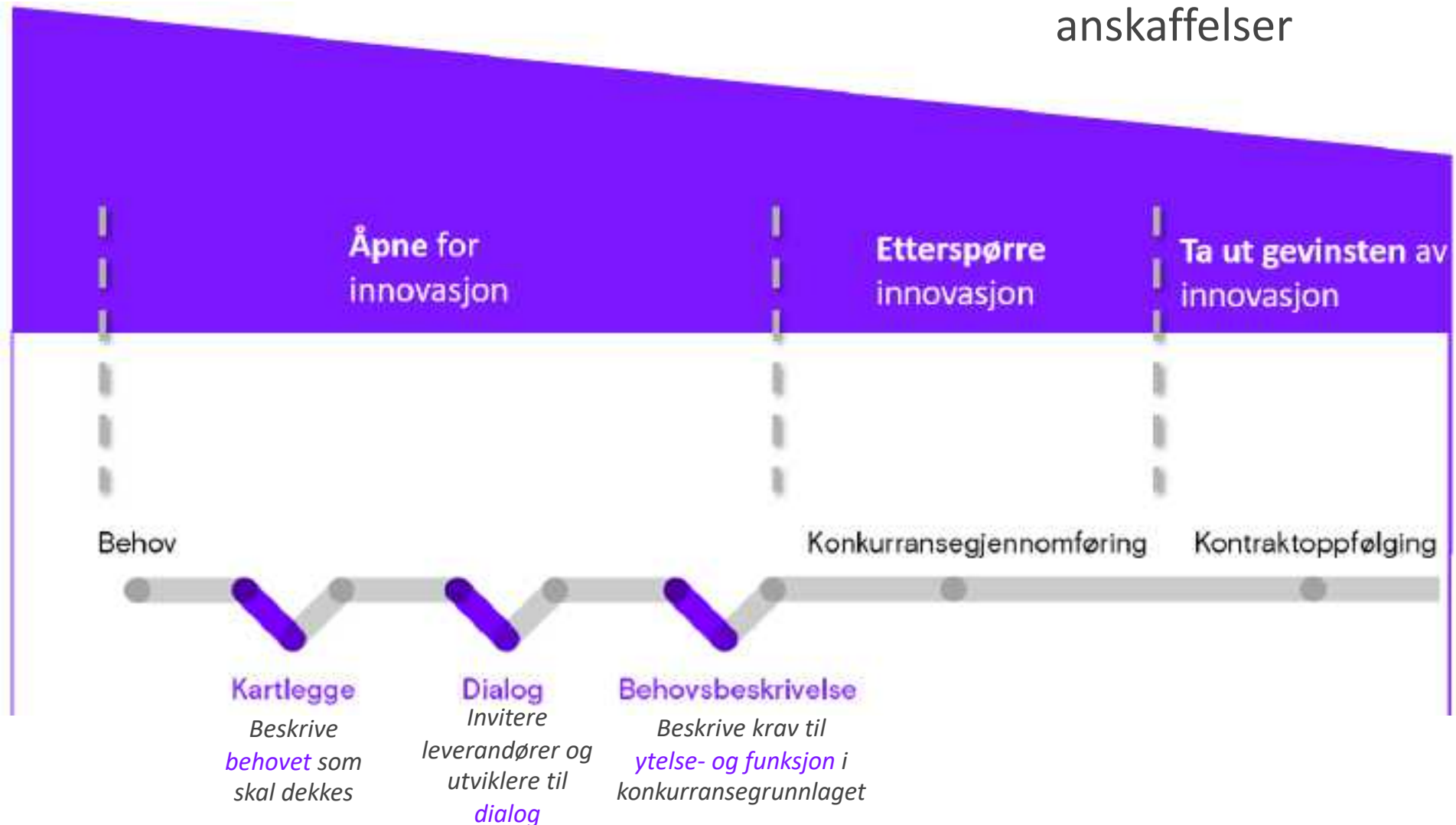
Jørgen Fidjeland, Tønsberg renseanlegg

17. mars 2023

Innovative anskaffelser

Når en offentlige virksomhet har behov for og etterspør **nye eller bedre løsninger** gjennom anskaffelser

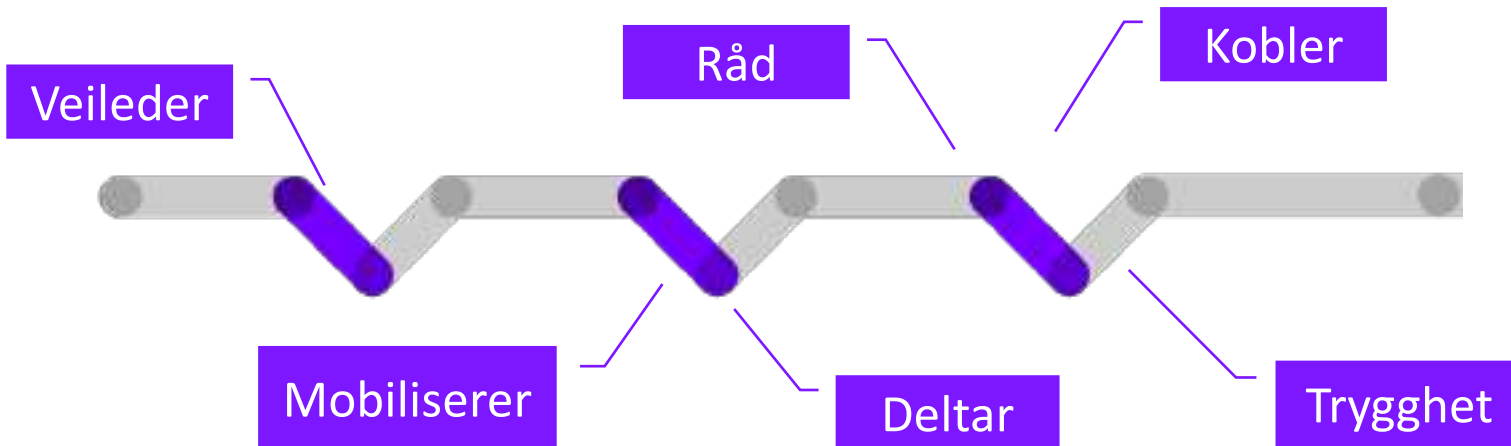
Ta seg tid til kunnskapsfangst

Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) sin rolle og funksjon

Pådriver for innovative anskaffelser

- **Introdusere** offentlige innkjøpere for innovative anskaffelser
- **Veiledning og råd** om gjennomføring
- **Tilrettelegge** møteplasser der behov kan møte løsninger
- **Formidle** læring og erfaringer
- **Koblingsaktør** mellom offentlige virksomheter og private leverandører
- **Spredning og skalering** av løsninger

4 Eiere

31 Partnere

4 Departement

Samhandling og dialog i anskaffelser

- en mulighet for bedre og raskere måloppnåelse

- Prosedyrer som åpner for dialog
- Gjennomføringsmodell som åpner for samspill
- Benytte innovativ anskaffelsesmetodikk
- Fellesinitiativ mellom flere behovseiere/oppdragsgivere

Fellesinitiativ

Samhandling om innovative anskaffelser

- Når flere med samme behov går sammen om å utfordre markedet for å få opp nye, bedre løsninger
- Felles prosess om behovsavklaring og møte med markedet
- Tydelig eierskap hos de offentlige virksomhetene

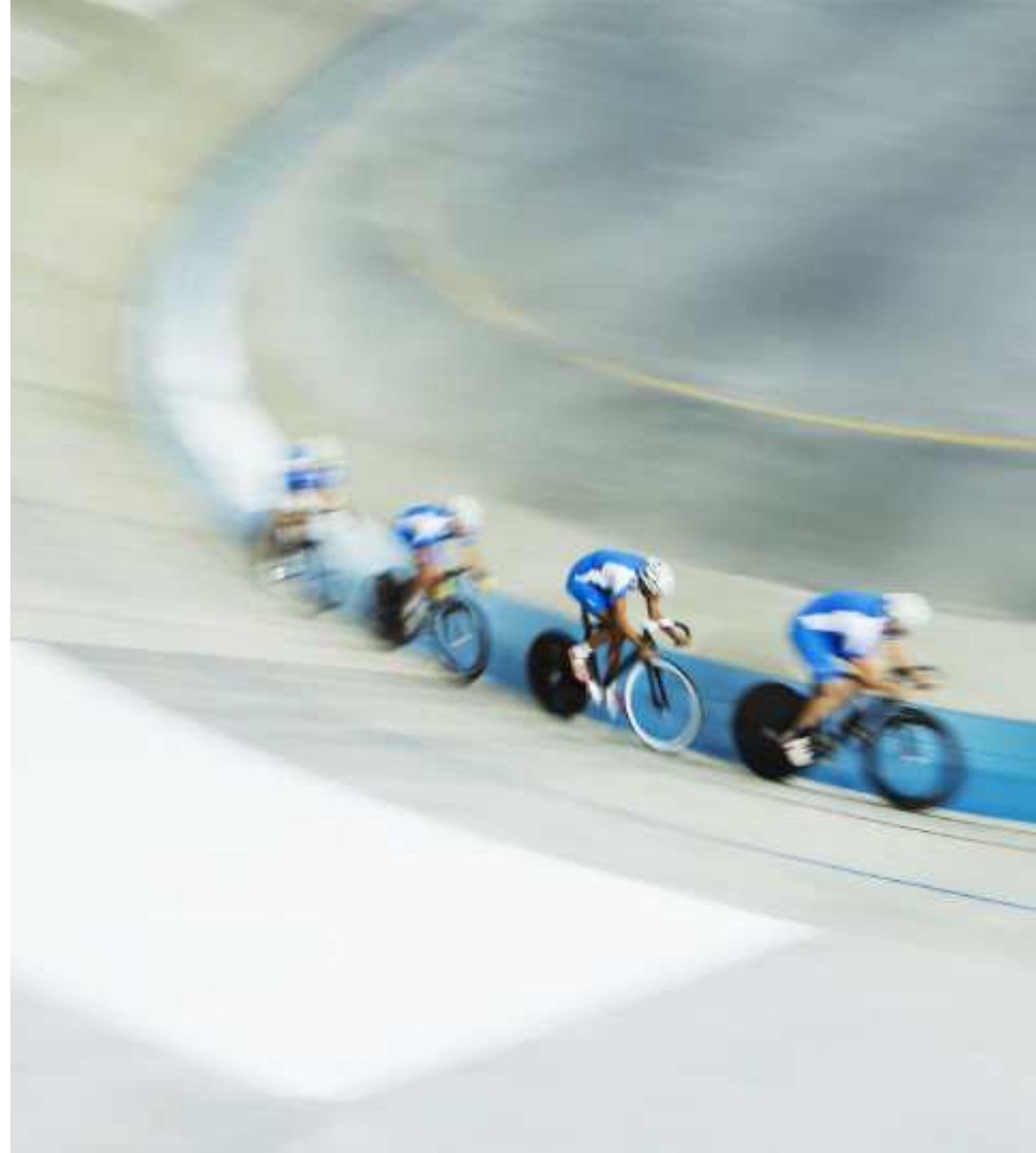
Resultat:

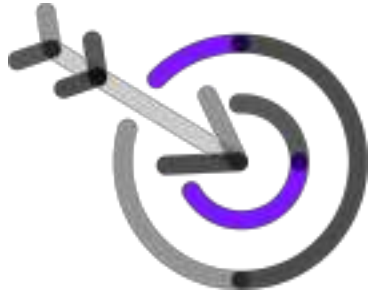
- Mange velger å anskaffe sammen, andre velger å ta kunnskapen fra prosessen inn i egne anskaffelser

Verdien i et fellesinitiativ

- Forente krefter gir markedsmakt til å få opp nye løsninger
- Muligheter for serieproduksjon – et større marked – unngå «pilotsyken»
- Vi får flere i gang, raskere – raskere spredning av innovasjoner
- Større innovasjonshøyde
- Større mulighet for tilgang til risikokapital
- Mer effektiv bruk av ressurser
- Utfyllende kompetanse på tvers av deltagerkommunene
 - Lærer av hverandre – bringer ulike perspektiver inn
 - Grundige godt vurderte valg
 - Samarbeid sprer risiko
 - Flere deler på oppgavene
- Styrkede samarbeidsrelasjoner å bygge videre på

Sammen om slambehandling ...

Jørgen og Cecilie

Mer avløpsrensing – mer slam ...

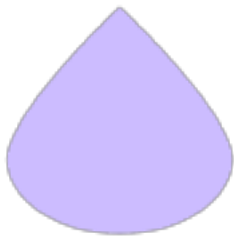
Miljømyndighetene skjerper praksis mht håndheving av krav til:

- Sekundærrensing
- Nitrogenfjerning i Oslofjordens nedbørfelt

Medfører behov for store investeringer og ...

- mer slam
- behov for flere behandlingsanlegg over hele landet – underkapasitet i dag

**JA! Alle er med
videre i neste steg!**

Sammen om slambehandling

13 kommuner – minske utslipp og øke ressursutnyttelse

Oppstartsmøte
25.Mai 2022

Anskaffe
sammen? Med
noen/alle?
2024

Anskaffe alene?

Info.møte
videre
prosess
21. Juni 2022
(digitalt)

**Workshop
OPPSTART**
27. sept.
2022
(fysisk)

**Oppsummering
WS OPPSTART**
+ forpliktet
deltagelse i videre
prosess
17. okt. 2022
(digitalt)

**BEHOV
workshop**
24.nov. 2022
(fysisk)

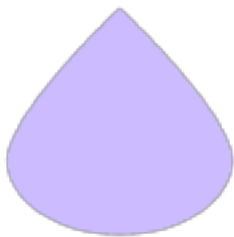
**Oppsummering
WS BEHOV**
19.des. 2022
(digitalt)

**DIALOG
Forberedende
WS**
9.feb. 2023
(fysisk)

**DIALOG
m/markedet/
aktører**
19.april 2023
(fysisk)

**FOREDLE og
bearbeide info.**
fra markedet ++
Vår/høst 2023

**BESLUTTE/
HVORDAN
ANSKAFTE**
Forberede
konkurranse
Høst/vinter 2023

Sammen om slambehandling

13 kommuner – minske utslipp og øke ressursutnyttelse

Oppstartsmøte
25.Mai 2022

Anskaffe sammen? Med noen/alle?
2024

Anskaffe alene?

Info.møte videre prosess
21. Juni 2022 (digitalt)

Workshop OPPSTART
27. sept. 2022 (fysisk)

Oppsummering WS OPPSTART
+ forpliktet deltagelse i videre prosess
17. okt. 2022 (digitalt)

BEHOV workshop
24.nov. 2022 (fysisk)

Oppsummering WS BEHOV
19.des. 2022 (digitalt)

DIALOG Forberedende WS
9.feb. 2023 (fysisk)

DIALOG m/markedet/aktører
19.april 2023 (fysisk)

FOREDLE og bearbeide info. fra markedet ++
Vår/høst 2023

BESLUTTE/ HVORDAN ANSKAFFE
Forberede konkurranse
Høst/vinter 2023

1. Utgangspunkt

Havnen

Hva er hensikten med reisen? Skal den bidra til å løse en utfordring eller et problem? Formuler gjerne utfordringen som et spørsmål

Er dere sikker på at utfordringen, problemet eller behovet løses ved at dere anskaffer en løsning, et produkt eller tjeneste?

3.

Fyrtårnet

Finn det strategier som bør vise retning?

4.

Still inn roret

Vurdér og finn teknologiske, økonomiske og juridiske rammebetingelser for løsningen som skal anskaffes.

Hvordan påvirker disse rammebetingelsene retningen?

5.

Velg reiserute

Finn det retninger eller områder det allerede jobbes med som bidrar til å løse problemet?

Finnes det alternative måter å løse problemet på og som kan være aktuelle retninger for anskaffelsen?

Hva er den mest sannsynlige skarbare veien som er mulig å følge ut fra rammer dere har kartlagt?

6.

Medvind og motvind

Er det interne ressurser eller andres erfaringer man kan dra nytte av i prosessen?

Finnes det hendelser eller faktorer som kan påvirke reisen (prosessen) og rammebetingelsene negativt?

7.

Mannskap, kaptein og passasjer

Mannskapet - Hvem skal sitte i båten hele veien og utgjøre kjernen i anskaffelseprosjektet?

Kapteinen - Hvem har bedt dere om å legge ut på reisen?

Passasjerer - Hvem bør være med på dater av reisen?

2.

Destinasjonen

Paradisøya

Hvor skal dere, og hvorfor skal dere ut på denne reisen? Beskriv målet og hva dere ønsker å oppnå.

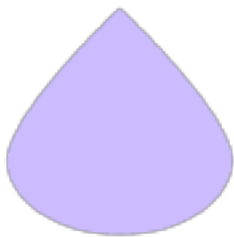
8.

Er beskrivelsen av destinasjonen den samme?

Etter å ha gått gjennom hvert steg på reisen. Se på punkt 1. Havne og 2. Paradisøya igjen. Bør vi om - formulere mål eller utfordring?

Rammer for prosessen:

- Etablerte arbeidsgruppe
- Informerer og forankrer prosess / oppfatninger / beslutninger med alle kommunene kontinuerlig i prosessen – så alle er omforent og står samlet bak hvert steg i prosessen 😊
- Enighet /konsensus om UTFORDRING vi ønsker innspill på
- Alle kommunene forankret deltagelsen internt i egen virksomhet - MANDAT

Sammen om slambehandling

13 kommuner – minske utslipp og øke ressursutnyttelse

Oppstartsmøte
25.Mai 2022

Anskaffe sammen? Med noen/alle?
2024

Anskaffe alene?

Info.møte
videre
prosess
21. Juni 2022
(digitalt)

Workshop
OPPSTART
27. sept.
2022
(fysisk)

Oppsummering
WS OPPSTART
+ forpliktet
deltagelse i videre
prosess
17. okt. 2022
(digitalt)

BEHOV
workshop
24.nov. 2022
(fysisk)

Oppsummering
WS BEHOV
19.des. 2022
(digitalt)

DIALOG
Forberedende
WS
9.feb. 2023
(fysisk)

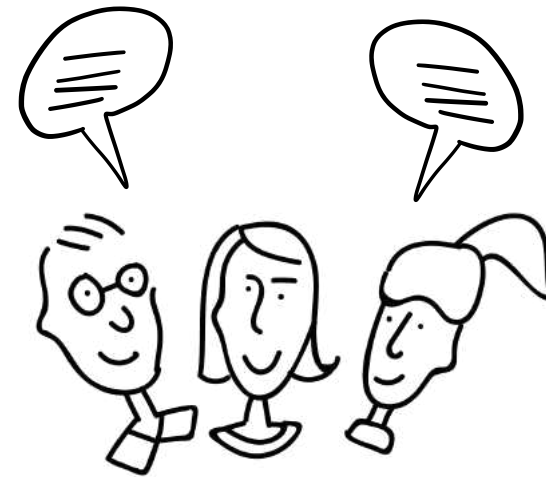
DIALOG
m/markedet/
aktører
19.april 2023
(fysisk)

FOREDLE og
bearbeide info.
fra markedet ++
Vår/høst 2023

BESLUTTE/
HVORDAN
ANSKAFTE
Forberede
konkurranse
Høst/vinter 2023

Behovet?

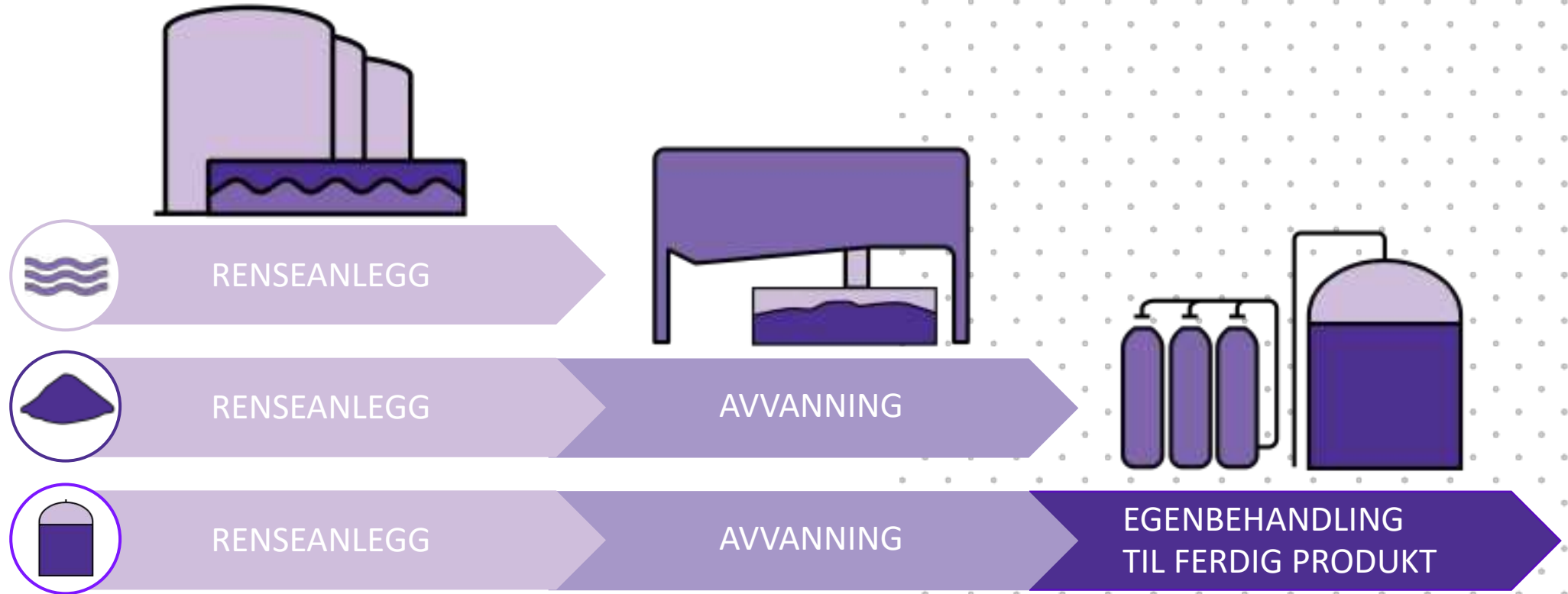
Hvem er aktørene/brukerne?

Hva vil de oppnå? Gevinster? Effekter?

Hva er problematisk i dag?

Hva trenger aktørene/brukerne i en fremtidig løsning?

Typer slamprodusenter

Aktører

i verdikjeden for slam

PRIORITERTE AKTØRER FOR
BEHOVSKARTLEGGING

BERØRTE INNBYGGERE

ABONNENTER
TURGÅERE
NABOER

EIERE

KOMMUNEDIREKTØR
POLITIKERE

MYNDIGHETER

MATTILSYNET
PLANMYNDIGHET
LANDBRUKSMYNDIGHET
HELSEMYNDIGHET
MILJØMYNDIGHET
BEREDSKAPSMYNDIGHET
STATSFORVALTER
EU

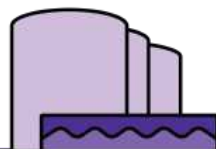
KUNNSKAPSBÆRERE

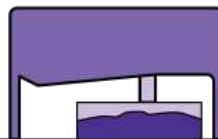
ANSATTE
TEKNOLOGIBEDRIFTER
FORSKNINGSAKTØRER
KONSULENTER

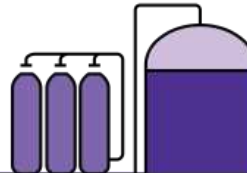
RENSEANLEGG

AVVANNING

PROSESSERING

SLAMKILDER

HUSHOLDNINGER
INDUSTRI
BØNDER

ANDRE KILDER

SEPTIKK
RENOVASJONSSKAP
KJEMIKALIELEVERANDØRER

SLAMPRODUSENTER

RENSEANLEGG MED AVVANNING OG EGENBEHANDLING

RENSEANLEGG MED AVVANNING

RENSEANLEGG

PROSESSLEVERANDØRER

PYROLYSE
TØRKING BOKULL
BIOGASS PRODUSENT
BIO-DIESEL PRODUSENT
HYDROGEN PRODUSENT
CO2 PRODUSENT

FOSFOR PRODUSENT
FORBRENNING
KOMPOSTERING
ENERGIPRODUSENT
RESSURSGJENVINNER
ANDRE ...

TRANSPORTØRER

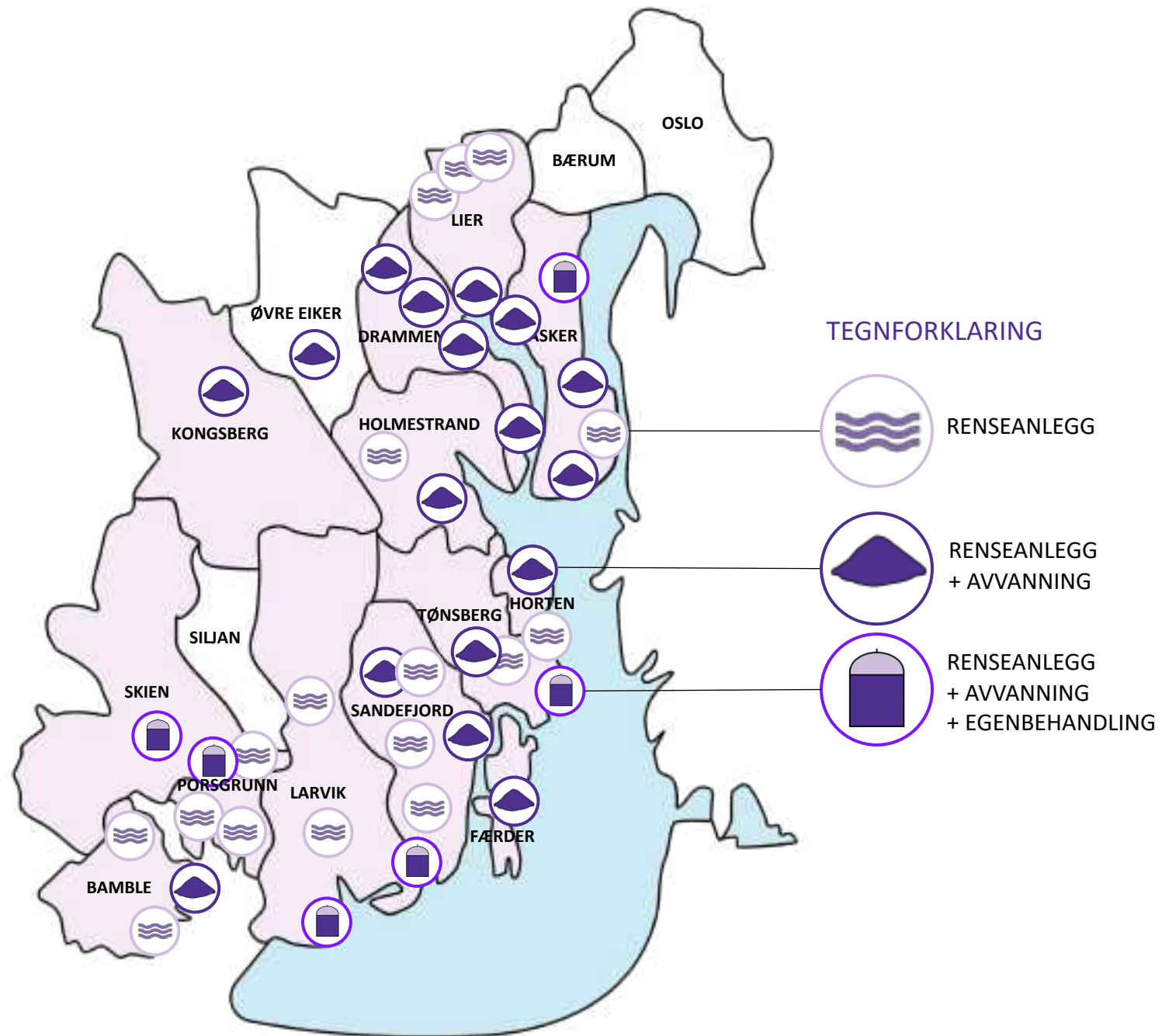
SLAMSPREDERE

MELLOMLAGRING

REGIONALE MARKEDER

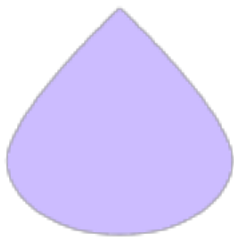
BØNDER
ANLEGGSGARTNERE
BIOKULLMOTTAKER
BIOGASSMOTTAKER
STRØMMOTTAKER
ENERGIMOTTAKER
HYDROGENMOTTAKER
BODIESELMOOTTAKER
MATVAREINDUSTRI
ANDRE ...

Slammengder m/25% Tørrstoff (TS)

Asker	2 000
Lier	4 500
Drammen	16 000
Holmestrand	2 000
Kongsberg	4 000
Horten	3 500
Tønsberg og Færder	17 000
Sandefjord	5 000
Larvik*	6 500
Porsgrunn og 60% Skien*	10 000
Skien	3 000
Bamble	1 500
SUM	75 000

* mengder før utråtning

Sammen om slambehandling

13 kommuner – minske utslipp og øke ressursutnyttelse

Oppstartsmøte
25.Mai 2022

Anskaffe sammen? Med noen/alle?
2024

Anskaffe alene?

Info.møte
videre
prosess
21. Juni 2022
(digitalt)

Workshop
OPPSTART
27. sept.
2022
(fysisk)

Oppsummering
WS OPPSTART
+ forplikte
deltagelse i videre
prosess
17. okt. 2022
(digitalt)

BEHOV
workshop
24.nov. 2022
(fysisk)

Oppsummering
WS BEHOV
19.des. 2022
(digitalt)

DIALOG
Forberedende
WS
9.feb. 2023
(fysisk)

DIALOG
m/markedet/
aktører
19.april 2023
(fysisk)

FOREDLE og
bearbeide info.
fra markedet ++
Vår/høst 2023

BESLUTTE/
HVORDAN
ANSKAFTE
Forberede
konkurranse
Høst/vinter 2023

Aktører

i verdikjeden for slam

★ PRIORITERTE AKTØRER FOR
BEHOVSKARTLEGGING

DIALOG

BERØRTE INNBYGGERE

ABONNENTER
TURGÅERE
NABOER

EIERE

★ KOMMUNEDIREKTØR
★ POLITIKERE

MYNDIGHETER

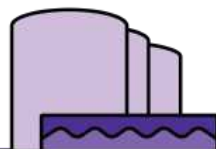
MATTILSYNET
PLANMYNDIGHET
LANDBRUKSMYNDIGHET
HELSEMYNDIGHET
MILJØMYNDIGHET
BEREDSKAPSMYNDIGHET
STATSFORVALTER
EU

KUNNSKAPSBÆRERE

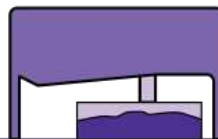

ANSATTE
TEKNOLOGIBEDRIFTER
FORSKNINGSAKTØRER
KONSULENTER

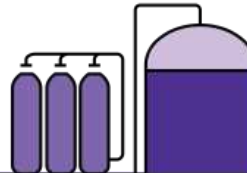
RENSEANLEGG

AVVANNING

PROSESSERING

SLAMKILDER

HUSHOLDNINGER
INDUSTRI
BØNDER

ANDRE KILDER

SEPTIKK
RENOVASJONSSKAP
KJEMIKALIELEVERANDØRER

SLAMPRODUSENTER

★ RENSEANLEGG MED AVVANNING OG EGENBEHANDLING

★ RENSEANLEGG MED AVVANNING

★ RENSEANLEGG

PROSESSLEVERANDØRER

PYROLYSE
TØRKING BOKULL
BIOGASS PRODUSENT
BIO-DIESEL PRODUSENT
HYDROGEN PRODUSENT
CO2 PRODUSENT

FOSFOR PRODUSENT
FORBRENNING
KOMPOSTERING
ENERGIPRODUSENT
RESSURSGJENVINNER
ANDRE ...

TRANSPORTØRER

SLAMSPREDERE

MELLOMLAGRING

★ REGIONALE MARKEDER

BØNDER
ANLEGGSGARTNERE
BIOKULLMOTTAKER
BIOGASSMOTTAKER
STRØMMOTTAKER
ENERGIMOTTAKER
HYDROGENMOTTAKER
BODIESELMOOTTAKER
MATVAREINDUSTRI
ANDRE ...

ONSDAG 19.APRIL kl.10-15

Næringslivets Hus, Majorstua, Oslo

INVITASJON TIL MARKEDSDIALOG

(Sammen om slambehandling)

13 kommuner vest for Oslofjorden inviterer derfor, i samarbeid med Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) og Norsk Vann, til dialogkonferanse for å:

- Gi ulike markedsaktører og kunnskapsmiljøer en god forståelse av utfordringene vi står i og behovet vi har
- Få innspill om mulighetsrommet; hva som finnes av løsninger i dag, og hva som vi i samarbeid kan utvikle for å svare opp behovet best mulig
- Identifisere potensielle utfordringer i prosjektet og hva som må til for å løse de

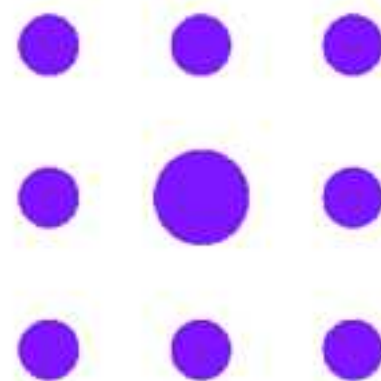
<https://innovativeanskaffelser.no/kalender/dialogkonferanse-slambehandling-for-13-kommuner/>

Sammen er vi dynamitt!

Forene krefter og legge til rette for gode prosesser

LUP
Innovative anskaffelser

Dialogmøte:

**Fellesinitiativ vedr. behovet for anskaffelse av sekundærrenseanlegg
m/nitrogenfjerning**

Når: Onsdag 22.mars kl.09.00 – 12.00

Sted: Nationaltheatret konferansesenter, Kommunenes Hus, Haakon VII gate 9,
Vika Oslo

Finn løsninger - frokostwebinar

- vann på agendaen

Torsdag 30. mars
kl.09.00-10.00

- Overvannshåndtering i Bærum kommune
- Presist og lokalt flomvarslingssystem for Nord-Gudbrandsdal
- Ubemannet rengjøringsrobot som renser drikkevannstunneler i Bergen for slam

Steg 1 Avklare — hva vi egentlig trenger.

Steg 2 Forankre — en innovativ anskaffelsesprosess.

Steg 3 Kartlegge — behov og brukere.

Steg 4 Undersøke — marked og mulige løsninger.

Steg 5 Dialog — om mulige løsninger.

Steg 6 Velvalg — kjøpes, eller må det utvikles?

Steg 7 Forberede — konkurransegrunnlag og utlysning.

Steg 8 Gjennomføre — velge tilbud og inngå avtale.

Steg 9 Oppfølging — bruke avtalen & ta ut gevinsten.

Metode og verktøy – Innovative anskaffelser

Cecilie.m.endresen@nho.no

Sellikdalen renseanlegg

Samspill for anskaffelse av renseanlegg – hva har vi lært så langt?

Kilde: Laagendalsposten

Norsk Vanns
fagtreff 2023
17.03.23

Eirik Brunvoll

Sellikdalen renseanlegg - samspill

- Hva har vi lært gjennom anskaffelsesprosessen?
- Hvorfor valgte vi samspill?
- Råd til andre kommuner

Sellikdalen renseanlegg

- Primærfellingsanlegg fra 1980
- Tar imot avløpsvannet fra Kongsberg by og omegn
- Ca. 22 500 innbyggere/ 25 000 pe tilknyttet renseanlegget
- Resipient: Numedalslågen

Sellikdalen renseanlegg – status høsten 2021

- Status høsten 2021:
 - Krav: Sekundærrensetrinn skal være etablert innen des. 2026
 - Skriv fra Statsforvalteren okt. 2021: Det vil kunne være aktuelt å innføre nitrogenrensekrav for flere av de kommunale avløpsrenseanleggene
 - Flomberegninger tilsier at det må bygges et nytt renseanlegg
 - Hvordan skal vi best klare å få til dette?

Problemstillinger – hvordan skal vi gjøre dette?

Kilde: Laagendalsposten

- Gjennomføringsmetode?
- Entrepriseform?
- Hvordan er kapasiteten i markedet?
- Er det realistisk å klare dette innenfor tidsfristen?
- Hvordan skal vi forholde oss til forventede/ antydede krav?

LUP – innovativ anskaffelse - dialogkonferanse

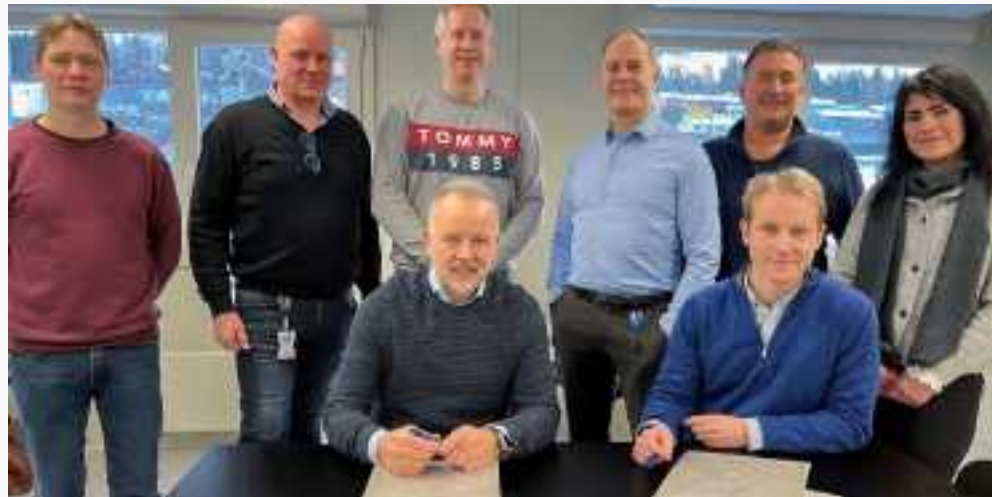
Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

- LUP (Leverandørutviklingsprogrammet)
 - Innovativ anskaffelse
- Dialogkonferanse med markedet – vi ba om synspunkter på blant annet:
 - Anbefalinger ang. entrepriseform
 - Kapasiteten i markedet
 - Realistisk fremdrift
 - Utforming av konkurransegrunnlag
 - Tomteområdet – overordnet arealbehov
- Én-til-én møter i etterkant av konferansen

Kontraktsignering fase 1 - avspark

- 10.02.23 – kontraktsignering for samspillsfase 1 med leverandørgruppen bestående av:
 - HAB Construction AS
 - Rambøll
 - Henning Larsen Architects
 - Biowater Technology
 - HIAS How20

Hva har vi lært så langt gjennom anskaffelsesprosessen?

- Dialogkonferansen i samarbeid med LUP
 - Veldig nyttig – og lærerikt!
 - Reklame – gjøre markedet kjent med at vi skal bygge et nytt renseanlegg
 - Mange gode innspill – gjorde oss trygge i mange av valgene vi måtte ta
 - Stor interesse fra markedet – mange tilbud
- Vær åpen i innbydelsen og konkurransegrunnlaget – ikke for detaljert

Hvorfor valgte vi samspill?

- Ønsker å være tett med i planleggingen av anlegget
 - God kjennskap til renseprosessen og detaljene i anlegget
 - Styrker egenkompetansen vår
 - Gir oss et godt eierskap til anlegget
- Best tilgjengelig teknologi (BAT)
- Effektiv og tidsbesparende gjennomføringsmetode
- Redusert potensiale for konflikter i byggefasen
- Anbefalt av markedet

- Dialog med markedet
 - Tidlig kontakt med markedet – selge seg inn og forberede markedet på hva som kommer
 - Være åpen for å lytte og ta i mot råd
- Kontakt LUP – de sitter på mye god ekspertise
- Samspillsentreprise
 - Legge opp til et ekte samspill – gå åpent ut og ikke være for detaljert i konkurransegrunnlaget
 - Gode erfaringer så langt